

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

მიწის კურდღლისებრნი

მიწის კურდღლისებრნი

მიწის კურდღლისებრნი (Dipodidae), ძუძუმწოვარი ცხოველების ოჯახი მღრღნელების რიგისა. მათი სხეულის სიგრძეა 5-26 სმ, მასა - 4-300 გ. სხეულზე გრძელია შავ-თეთრი ფუნჯით დამშვენებული კუდი (7-30 სმ), რ-იც სირბილის დროს ლავირებაში ეხმარება. შესახედავად პატარა კენგურუს წააგავს. უკანა ფეხები გაცილებით გრძელი და მსხვილია წინაზე, ზოგჯერ ოთხჯერაც კი. აზიურ სახეობებს უკანა ფეხზე 5 თითი აქვთ, აფრიკულებს - 3.

გადაადგილდებიან ძირითადად უკანა ფეხებით, ხტუნვით (ზოგი სახეობა 3 მ-მდე), ზოგი კი ოთხივე ფეხით. გავრცელებული არიან აღმ. ევროპაში, აზიასა და ჩრდ. აფრიკაში. ბინადრობენ ძირითადად ნახევარუდაბნოებსა და უდაბნოებში, იშვიათად - ველებზე, მთაში ზ. დ. 2000 მ-მდე აღის. ოჯახში 14 გვარის 36 სახეობაა. საქართველოში გავრცელებულია 2 სახეობა: მცირეაზიური მიწის კურდღელი (*Scarturus williamsi*) და მცირე მიწის კურდღელი (*Scarturus elater*). აქტიურობენ ღამით, კარგად აქვთ განვითარებული სმენა, მხედველობა და ტაქტილური მგრძნობელობა. იკვებებიან მცენარეულობით, ძირითადად თესვებითა და ფესვებით, ზოგჯერ მწერებითაც. ზამთარში ეძლევიან ძილქუშს. შობენ 2-5, იშვიათად 1-8 ნაშიერს. უდაბნოს მრავალი მტაცებელი ცხოველის საკვებია. არიან შავი ჭირის, ლეპტოსპიროზისა და სხვა დაავადებათა გადამტანნი, თუმცა რაოდენობის სიმცირის გამო საქართველოში ამ მიმართულებით სახიფათო ვითარებას არ ქმნიან.

ა. ბუხნიკაშვილი